

بررسی عوامل خطرزای مرگ داخل رحمی جنین در زنان مراجعه کننده به مراکز بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران (تهران، سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۰)

چکیده

*مehوش دانش کجوری I

فاطمه حسینی II

بارداری واقعی مسرت بخش و هیجان انگیز بوده و یکی از شیرین ترین وقایع دوران زندگی یک زن به شمار می آید. در دوران بارداری اتفاقات مهمی رخ می دهد که یکی از مهم ترین آن ها مرگ داخل رحمی جنین می باشد. این مسئله پس از هفته بیستم بارداری و در ۱٪ از بارداری های یک قلو اتفاق می افتد. با وجود استفاده از روش های جدید در سال های اخیر، هنوز علت بیش از ۵۰-۱۲٪ از مرگ های داخل رحمی جنین شناخته نشده است. در این پژوهش مورد - شاهدهی که جهت تعیین عوامل خطرزای مرگ داخل رحمی جنین انجام شد، اطلاعات در ۲ گروه مورد (مرگ داخل رحمی جنین) و شاهد (تولد زنده) از پرونده های موجود در بخش مدارک پزشکی طی سال های ۱۳۷۶-۱۳۸۰ استخراج شد و در برگه ثبت موارد که شامل ۳ بخش عامل مادرزادی، جنینی، جفتی و بندناف بود ثبت گردید. تعداد نمونه های گروه مورد ۱۲۸۸ زن با تولد جنین مرده ۲۰ هفته و بیش تر یا وزن تولد ۵۰۰ گرم و بیش تر بود که در فاصله زمانی ذکر شده در مراکز بهداشتی درمانی زایمان کرده بودند (این تعداد با روش سرشماری به دست آمد). در گروه شاهد ۲۸۸۷ زن با تولد نوزاد زنده قرار داشتند که به طور تصادفی ساده از بین متولدین همان ماه و همان روز انتخاب شده بودند. اطلاعات به مدت ۳ ماه از اول آبان ماه تا پایان دی ماه جمع آوری گردید. آنالیز رگرسیون لجستیک و نسبت های شانس به دست آمده نشان داد که از بین متغیرهای مختلفی که در ۲ گروه دارای اختلاف معنی داری بودند، تعداد بارداری ($P=0/024$)، تعداد سقط ($P=0/012$)، زایمان مشکل ($P=0/041$)، ناهنجاری های جنینی ($P=0/0001$)، دیسترس تنفسی جنین ($P=0/003$)، هیدروآمینوس ($P=0/001$)، گره حقیقی بند ناف ($P=0/002$)، پایین افتادن بند ناف ($P=0/002$) و پیچیده شدن بند ناف به دور گردن جنین ($P=0/016$)، از عوامل خطرزای مرگ داخل رحمی جنین می باشند. براساس یافته های این پژوهش و مطالعه گزارش های زیادی که در این مورد وجود دارند، شناسایی علل و عوامل پیش گیری کننده مرگ داخل رحمی جنین مشکل است اما با مشاوره، مراقبت صحیح و مؤثر، غربالگری و تشخیص به موقع مشکلات مادر و جنین، ارزیابی دقیق زنان باردار با سابقه مرگ داخل رحمی جنین و مشکلات مشابه در دوران بارداری و زایمان، می توان بروز مرگ جنین را کاهش داد. با توجه به مطالب ذکر شده توصیه می شود در مراکز بهداشتی - درمانی با بررسی همه جانبه و دقیق مادران باردار و آگاه کردن آن ها از اهمیت معاینات دوره ای و منظم که با برگزاری کلاس های آموزشی امکان پذیر است و نیز برگزاری کلاس های آموزشی برای کارکنان، این افراد را با موارد خطر آشنا کرد و بر اقدامات پیش گیری کننده تاکید نمود.

کلیدواژه ها: ۱- مرگ داخل رحمی جنین ۲- عوامل خطرزای مادری ۳- عوامل خطرزای جنینی
۴- عوامل خطرزای جفتی و بندناف

این مطالعه تحت حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی ایران انجام شده است (شماره ثبت، ۴۷۸).

I) کارشناس ارشد مامایی، مربی دانشکده پرستاری و مامایی، خیابان ولی عصر، خیابان شهید رشیدیاسمی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران (*مؤلف مسئول).

II) کارشناس ارشد آمار، مربی دانشکده مدیریت، خیابان ولی عصر، نبش خیابان شهید بهرامی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی ایران.